

Novela zákona o ochraně zaměstnanců v platební neschopnosti zaměstnavatele

Ministerstvo práce a sociálních věcí připravilo novelu zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Novela vstoupila v účinnost 1. července 2023 a přinesla mnohé změny v oblasti ochrany zaměstnance v situaci, kdy zaměstnavatel není schopen řádně a včas uspokojit mzdové nároky zaměstnance tzv. platební neschopnost zaměstnavatele.

Kdy je zaměstnavatel v platební neschopnosti?

Novela přinesla celou řadu změn a zpřesnění především v návaznosti na změny v oblasti insolvenčního práva, a to i na mezinárodní úrovni. Tou vůbec nejdůležitější je však nové vymezení platební neschopnosti zaměstnavatele, kdy nově se zaměstnavatel ocitne v platební neschopnosti, pokud: „neuspokojí splatné mzdové nároky zaměstnanců, a to dnem následujícím po dni, kdy na něho bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení, anebo dnem následujícím po dni, kdy bylo oznámeno zahájení insolvenčního řízení příslušným soudem v České republice, nebo u nadnárodního zaměstnavatele také dnem, od kterého je považován za platebně neschopného v jiném členském státě Evropské unie podle přímo použitelného předpisu Evropské unie.“ To je výrazný odklon od dosavadního znění Zákona, který považoval zaměstnavatele za platebně neschopného již dnem následujícím po podání insolvenčního návrhu. Podle důvodové zprávy došlo k tomuto odklonu od dosavadního znění Zákona především z důvodů ochrany zaměstnavatelů před zneužitím právní úpravy a před možnými šikanozními návrhy ze strany zaměstnanců žádajících uspokojení svých „mzdových nároků“.

Rozšíření působnosti i na zaměstnance agentur práce

Nově se ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele bude vztahovat i na zaměstnance agentur práce.

K této změně došlo poté, co novelizované znění Zákona zrušilo ustanovení § 2 odst. 5, které vymezovala působnost vůči této skupině zaměstnanců negativním způsobem. Rozhodné období a lhůta pro podání žádosti o uspokojení mzdových nároků Zaměstnanec, který bude chtít uplatnit své mzdové nároky, bude nově muset počítat s nově vymezeným rozhodným obdobím, které se nově odvíjí až od oznámení o zahájení insolvenčního řízení a nikoliv od okamžiku podání insolvenčního návrhu.

Rozhodným obdobím novelizovaný Zákon rozumí kalendářní měsíc:

- „ve kterém bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení,
- ve kterém bylo oznámeno zahájení insolvenčního řízení, nebo
- od kterého je nadnárodní zaměstnavatel považován za platebně neschopného v jiném členském státě Evropské unie, jakož i 3 kalendářní měsíce předcházející tomuto měsíci a 3 kalendářní měsíce následující po tomto měsíci.“

Ruku v ruce jde s novelou nově vymezeným rozhodným obdobím i změna právní úpravy lhůty pro podání žádosti o uspokojení mzdových nároků ze strany zaměstnanců, která se tak odvíjí od okamžiku oznámení zahájení insolvenčního řízení. Zaměstnanec tak nově může uplatnit své mzdové nároky nejpozději do 5 měsíců a 15 dnů následujících ode dne, kdy bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení nebo oznámeno zahájení insolvenčního řízení, nebo u nadnárodního zaměstnavatele ode dne zveřejnění rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení u příslušného orgánu v jiném členském státě Evropské unie podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, jsou-li splněny další podmínky stanovené tímto zákonem.

Splatnost mzdového nároku

Velmi důležitou změnou je také nová definice splatného mzdového nároku v ustanovení § 3 odst. 1 písm. e) Zákona, která nově rozumí splatným mzdovým nárokem takový mzdový nárok, který nebyl uspokojen v termínu výplaty dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. To je významná změna z pohledu uspokojování mzdového nároku zaměstnanců,

kdy dosavadní znění Zákona vázalo splatnost mzdového nároku k termínu „splatnosti mzdy“, což vedlo v praxi k situaci, kdy šlo žádat o uspokojení mzdového nároku při platební neschopnosti zaměstnavatele za měsíc únor až od dubna, protože splatnost mzdy trvala v takovém případě celý měsíc březen. Nově by tak mělo dojít k výraznějšímu urychlení uspokojení mzdových nároků zaměstnanců.

Nové negativní vymezení působnosti

Poslední důležitou změnu, kterou novela Zákona přinesla, je vyloučení z ochrany při platební neschopnosti zaměstnavatele těch zaměstnanců, kteří byli během rozhodného období členy statutárního orgánu nebo osobami, které měli rozhodující vliv na činnost zaměstnavatele, a měli u tohoto zaměstnavatele nejméně 25 % majetkovou účast. Novela tak přinesla zpřísnění, když předchozí znění Zákona vyžadovalo nejméně 50 % majetkovou účast u příslušného zaměstnavatele.